

Neuspehi diplomatskih akcij v Evropi

Pogajanja med Anglijo in Italijo, Italijo in Francijo ter Anglijo in Nemčijo brez pozitivnih rezultatov — Glavni oviri sta Španija in Češkoslovaška — Pred jesenjo nobenih večjih sprememb

Poizkusi zadnjih tednov

PARIZ, 5. avgusta. V zadnjih tednih so bili v evropski diplomaciji storjeni novi poizkusi, da bi se nadaljevala pogajanja med velesilami za odstranitev raznih nesoglasij in sklenitev sporazuma o skupnem sodelovanju v vsaj nekaterih najvažnejših vprašanjih. Šlo je pred vsem 1. za ratifikacijo angleško-italijanskega sporazuma, 2. nadaljevanje pogajanj med Francijo in Italijo ter 3. za pogajanja med Anglijo in Nemčijo. Ta prizadevanja, ki so bila ta teden pospešena s potovanji italijanskih, nemških, angleških in francoskih diplomatov, so se pa sedaj radi raznih težkoč prekinila in odgodila na poznejši čas.

Anglija in Italija

Sporazum, ki je bil letos spomladi sklenjen med Londonom in Rimom, doslej še ni uveljavljen, ker niso izpolnjeni pogoji, od katerih je uveljavljenje odvisno. Z angleške strani je glavni pogoj dokončna ureditev španskega vprašanja, pred vsem odstranitev vseh prostovoljcev tako iz nacionalistične kakor republikanske Španije. V tem oziru se je sicer sporazumno določilo postopanje, ki naj načrt uresniči, toda razvoj nadaljnjih dogodkov je pokazal, da so na delu podtalne sile, ki realizacijo sklenjenih dogovorov zavlačujejo in onemogočajo. V vsem, kar se nanaša na ta vprašanja, smo še vedno tam, kjer smo bili. Dokler se tuji prostovoljci v Španiji, pa Anglija ne more ustreči italijanski želji, da bi medsebojni sporazum ratificirala in pričela v praksi izvajati.

Italija in Francija

V glavnem radi Španije so bila tudi prekinjena letos meseca maja pričeta pogajanja za ureditev razmerja med Francijo in Italijo. Italija je zahtevala od Francije, da prizna aneksijo Abesinije in odreče vse simpatije republikanski Španiji. Dočim ni s svoje strani hotela dati nobenih konkretnih zagotovil v zadevah, ki interesirajo Francijo. Pred vsem pa ni mogel biti dosežen noben sporazum glede resnične nevtralizacije španske državljanske vojne. Na posredovanje diplomatskih krogov se je skušalo zadnje dni ponovno pripraviti podlago za nadaljevanje pogajanj, toda vesti, ki jih je prinesel včeraj francoski poslanski zastopnik Blondel zunanjemu ministru Bonnetu, so dokazale, da teren za sporazum še vedno ni pripravljen.

Anglija in Nemčija

Enaka usoda je zadela poizkuse za zблиžanje med Anglijo in Nemčijo. Pri teh poizkusih je šlo v prvi vrsti za češkoslovaško vprašanje in oboroževanje v zraku. Angleška vlada je pritiskala na Berlin, da bi se našel še pred pričetkom ali vsaj ob pričetku Runcimanove misije načelni sporazum med Berlinom in Londonom glede končne likvidacije narodnomanjšinskega vprašanja na Češkoslovaškem. S temi in drugimi prizadevanji je bila v zvezi tudi diplomatska akcija Hitlerjevega zaupnika stotnika Wiedemanna. Zdelo se je, da so izgledi v uspeh ugodni, toda naenkrat so sedaj sporočili iz Berlina, da hočejo najprej počakati na konkretne uspehe Runcimanove misije. Ker je to vprašanje za Anglijo trenutno najvažnejše, odklanja sedaj tudi sama s svoje strani razpravo o sporazumu v ostalih vprašanjih.

Zatišje do jeseni

To seveda ne pomeni, da se posamezni poizkusi za rešitev vseh teh vprašanj

ne bodo nadaljevali, vendar pred jesenjo najbrže ne bo v tem oziru nobenih večjih akcij več. Pogledi na razna aktualna evropska vprašanja so med velesilami, odnosi med Francijo in Anglijo na eni ter Italijo in Nemčijo na drugi strani še vedno tako različni, da je zблиževanje zelo težavno, čeprav morda le ni izključeno.

Oster ton rimske „Tribune“

RIM, 5. avgusta. (Avala.) »Tribuna« se ukvarja z včerajšnjim razgovorom med francoskim zunanjim ministrom Bonnetom in rimskim odpravnikom po-

slov Blondelom ter zavrača v tej zvezi vse trditve pariškega »Tempsa«, po katerih naj bi bila Italija storila prvi korak za nadaljevanje pogajanj med Francijo in Italijo. »Tribuna« pravi, da ne čuti Italija prav nobene potrebe za kako tako iniciativo. Italija si tudi prav nič ne želi kake obnovitve italijansko-francoskih pogajanj, ki so francoskim državnikom očito tako pri srcu, ker naj bi bila pogoj za uveljavljenje italijansko-angleškega sporazuma od 16. aprila. Pariz naj ve, da se Italija s Francijo tako dolgo ne bo pogajala, dokler bodo Francozi uganjali na Pirenejski politiko kontrolirane neodgovornosti.

Predlog za razdelitev Čehov in Nemcev

SENZACIONALNA POBUDA IZ ANGLIJE? — PRICETEK RUNCIMANOVE MISIJE — KDO VODI POGAJANJA — PESIMISTIČNI GLASOVI

PRAGA, 5. avgusta. »Sudetendeutsche Pressebriefe« objavljajo senzacionalne pobude, ki so baje angleškega izvora, po katerih naj bi se izdelal načrt za preselitev vseh na ozemlju sudetske nemške manjšine živečih Čehov na češko ozemlje, vseh med Čehi živečih Nemcev pa na sudetsko nemško ozemlje. Namen te zamenjave naj bi bil ta, da se odstrani dose-danja pomešanost, ki je glavna ovira za sporazum med obema narodoma. Med sudetskimi Nemci je vzbudil ta predlog veliko zanimanje in živahno diskusijo, dočim češko stališče še ni znano. Nemci se sklicujejo na primer zamenjave Turkov in Grkov po svetovni vojni.

PRAGA, 5. avgusta. Po včerajšnjih sestankih s predsednikom republike dr. Benešem, ministrskim predsednikom dr. Hodžo in zunanjim ministrom dr. Krofto je sprejel lord Runciman tudi zastopnika sudetskih Nemcev, toda brez Henleina. Popoldne je lord Runciman pričel proučevati predloge, pritožbe in mišljenja Slovakov, Madžarov in Poljakov, danes dopoldre je pa pričel sprejemati prvake narodnih manjšin. Ti sprejemi so zaenkrat pred vsem informativnega značaja.

PRAGA, 5. avgusta. Iz okolice lorda Runcimana se izve, da je zadel v Pragi na večje težkoče, kakor jih je pričakoval, vendar upa, da jih bo mogoče odstraniti. Tudi češki listi so deloma pesimistični, dočim pravijo nemška glasila, da češki

Nemci sicer verujejo v poštene namene Angležev, ne verujejo pa, da bi si jim pri Čehih posrečilo izvesti zamišljene načrte. »Narodni Politika« piše, da Čehi radi poslušajo nasvete, da pa hočejo kljub temu sami odločati o svoji usodi. Najmanj pa more kdo pričakovati, da bi uspelo lordu Runcimanu spremeniti katerokoli mejo na Češkoslovaškem. List odklanja vsako misel na avtonomijo. V skoraj enakem duhu piše tudi »Venkov«.

PRAGA, 5. avgusta. Pogajanja z narodnimi manjšinami vodijo v specialnih vprašanjih resorni ministri, dočim se o splošnih vprašanjih razpravlja v odboru političnih ministrov. Slovaška ljudska stranka je hotela, da bi se za ta pogajanja določil posebni odbor šestorice, v katerem bi bile zastopane vse narodnosti v republiki, toda njihov predlog ni bil sprejet. S tem je ostalo vodstvo trdno v rokah ministrskega predsednika dr. Hodže.

PARIZ, 5. avgusta. »Oeuvre« piše: »Vsa Evropa spremlja z živahnim zanimanjem izredno misijo plemenitega angleškega lorda v srcu srednje Evrope. Njegova naloga je silno težavna. Deslej še ni nobenega zблиžanja med Nemci in praško vlado. Atmosfera se ni še prav nič spremenila.« »Jour« pa pravi: »Češkoslovaški državniki kažejo vso dofro voljo, dočim o sudetskih Nemcih tega ne moremo trditi.«

Palestina se razdeli

JERUZALEM, 5. avgusta. Nemiri v Palestini se kljub vsem angleškim naporom še vedno nadaljujejo. Tudi zadnje dni je bilo izvršenih več bombnih atentatov na vlake, železnice in druge javne objekte. Tudi telefonska zveza med Palestino in Egiptom je od včeraj pretrgana.

LONDON, 5. avgusta. Včeraj je Chamberlain dolgo konferiral z ministrom za kolonije Macdonaldom o položaju v Palestini. Izve se, da je vlada trdno odločena napraviti v Palestini mir in red z vojaškimi in političnimi odredbami. Največ skrbi pa ji povzroča delovanje pobeglega velikega muftija, ki živi in deluje sedaj v Siriji. Obenem je bilo sklenjeno, da se bo načrt za razdelitev Palestine predložil čimprej Zvezi narodov brez ozira na stališče Židov in Arabcev.

Usoda Židov v Italiji

RIM, 5. avgusta. (Avala.) Znani fašistični organ »Il Resto del Carlino« navdušeno hvall najnovejšo vladno odredbo, da ne smejo tuji Židje študirati na nobeni italijanski srednji ali visoki šoli. List, ki je glede rasne politike v Italiji najbolj

radikalen, piše med drugim: »Od razglasitve rasno-političnih načel fašizma do prvih korakov za praktično uveljavljenje je preteklo komaj nekaj dni. Židje naj vedo, da se bodo podobne odredbe izdale tudi za vsa ostala področja javnega življenja, in sicer z vso odločnostjo. Židje v Italiji pa morajo tudi vedeti, da skrtvanje in prestopanje v katoliško vero ni mogoče, ker fašizem ne bo reševal Židovskega vprašanja s stališča veroljivosti, ampak izključno le s stališča rase.«

DUCA d'AOSTA SE VRAČA

RIM, 5. avgusta. Avala. Vojvoda Aosta, abesinski podkralj, ki je bil več mesecev na dopustu v Italiji, se je vkrcał včeraj v Benetkah na bojno ladjo »Conte« in se odpeljal v Addis Abebo.

Hotel, restavracija Mariborski dvor

Lep, velik senčnat vrt
Avtogaraža. Nizke cene!

Borzna poročila. Curih, 5. avgusta. Devize: Beograd 10, Pariz 12.015, London 21.42, Newyork 437.25, Milano 23, Berlin 175.40, Duanj 32.50, Praga 15.10.

Zapiski

Mir z lojalnimi državljani in ne z iredentisti in rovarji

Na manifestaciji v Nachodu je imel češkoslovaški minister Ježek velik govor, v katerem je med drugim o položaju v ČSR izjavil naslednje: Trudimo se, da se v državi vzpostavi mir in zadovoljstvo. Ponavljam — mir in zadovoljstvo. Zakaj v ČSR smo danes s svojo narodnostno politiko dalje nego kjerkoli v Evropi. Nihče še ni dal svojim manjšinam toliko, kolikor smo jim dali mi. Dali smo volivno pravico, in sicer najbolj demokratično, tako da nobena manjšina v volivnem boju ne more izgubiti niti enega moža. Dali smo šole, da jih relativno niti Čehi in Slovaki toliko nimajo. Celo na Slovaškem smo obnovili nemške manjšine, ki so bile svojčas pod Madžarsko brez vsakih pravic. Namesto zahvale in priznanja pa smo dobili to, kar imamo. Toda mi gremo preko tega naprej, toda le dotlej, kolikor dovoljuje čast našega naroda in republike. O vsem se moremo porazgovoriti. Meje, državna celota in suverenost ter samostojnost pa so zadeve naše narodne časti in ponosa. O teh se ne da pogajati in razgovarjati, zanje se samo bori in amiral Pomirjenje med Čehoslovaki in Nemci ni težava stvar, biti pa mora na obeh straneh dovolj dobre volje. Mi hočemo in želimo mir, toda miri z lojalnimi državljani in ne z iredentisti in rovarji.

Nevarno poslušanje radia

V Trieru v Nemčiji je bil nek židovski trgovec obsojen na 6 tednov zapora, ker je pri odprtem oknu poslušal vesti neke tuje radio postaje. Zagovarjal se je, da je zaspal.

Henlein leta 1934

»Prager Presse« objavlja zanimiv citat iz nekega govora voditelja sudetskih Nemcev Henleina, ki ga je imel na zborovanju svoje takrat komaj nastajajoče stranke. Henlein je tedaj dejal: »Popolnoma samo ob sebi je razumljivo, da mora enotnost države in državnega vodstva ostati zagotovljena. Zato je tudi nesmiselno, ako kdo misli, da bi mogla samouprava pomeniti ustanovitev posebnega sudetskonemškega parlamenta ali nekaj podobnega.« Te besede je izrekel Henlein dne 21. oktobra l. 1934 v Češki Lipi.

Nemčija še ni pripravljena

Tudi pri nas dobro znani francoski novinar Jules Sauerwein dokazuje v Paris Soiru na temelju statističnih podatkov, da Nemčija danes še ni pripravljena na daljšo vojno, ker ji manjkajo surovine.

Hrvatski socialisti in narod

Glasilo hrvatskih socialistov »Slobodna Riječ« piše v neki polemiki s »Hrvatskim Dnevnikom«: »Mi socialisti nikoli niti za trenutek nismo zanikali veliki smisel našega narodnega boja in se tudi vedno sklicujemo na zgodovinsko dejstvo, katerega le neumni in neuravnovešeni ljudje ne morejo razumeti in priznati, da socialna demokracija nikoli in nikjer na svetu ni zašla v spor z resničnimi in zdravimi interesi večine naroda. Morda so obstajale kdaj kake zadržne lokalne zablode, toda naučili smo se, da se jih sedaj varujemo.«

Svoboda in demokracija

»Delavska politika« povdarja, da sta je svoboda in demokracija skupna točka socialnonaprednega življa v državi, ki lahko združi vse politične sile, ki se hočejo boriti za ta dva ideala. Za tako skupno zahtevo se lahko bore združene skupine, ki imajo sicer različne načelne programe.

Maribor, 5. avgusta.

Vesti, ki jih prejemo te dni z Daljnega vzhoda, so vznemirile ves svet in vse se sprašuje, ali bo tudi tokrat mogoče preprečiti vojno med Japonsko in sovjetsko Rusijo? Na to vprašanje bodo mogli odgovoriti samo dogodki prihodnjih dni. V Tokiu izjavljajo, da je 50% verjetnosti, da bo vojna, 50% da je ne bo, v Moskvi pa odgovarjajo, da se na meji Mandžurije in Koreje ne bodo dali izzivati. Položaj je tako kritičen, kakor v zadnjih 20 letih še nikoli ni bil.

Napetost med Japonsko in Rusijo je stara že 34 let, od prve velike rusko-japonske vojne, katero so takrat sicer dobili Japonci, toda brez vsake stvarne koristi ali pridobitve, ako odštejemo malopomembno južno polovico mrzlega otoka Sahalina, katero so Rusi na dolgotrajni pritisk Amerike kot posredovalke odstopili državi vzhajajočega sonca. — Rezultati vojne 1904—1905 so bili torej nezadovoljivi tako za zmagovito Japonsko kakor za premagano carsko Rusijo, v kateri so izzvali celo krvavo revolto. Ti rezultati tudi vsa poznejša desetletja niso bili pozabljivi. Ko je po svetovni vojni divjala v Rusiji državljanska vojna, so jo Japonci znova iskoristili za vpad na ozemlje ruskega Daljnega vzhoda. Vdrli so celo že v Sibirijo, toda rdeče čete so jih zopet potisnile v Korejo in na otoke. Antagonizem med Japonci in Rusi je preživel tudi največjo revolucijo zadnje dobe in se ni pri tem prav nič omilil. Med bivšo carsko in sedanjo sovjetsko Rusijo ni v tem oziru nobene razločka.

Kje je jedro tega antagonizma? Na ruski strani pomeni boj za oblast na Daljnem vzhodu boj za izhod na veliki Tih ocean, edino odprto morje ogromne Rusije. Na japonski strani pa gre za ureditve starih japonskih sanj o izripenju bele rase iz Azije in nadoblast nad vso to največjo celino na naši zemlji. Navzočnost Rusije, pa naj bo carska ali sovjetska ali kakršnakoli na Daljnem vzhodu, pomeni neodstranljivo oviro za ureditve teh sanj. Ruske podmornice v Vladivostoku obvladujejo lahko vso plovbo po vseh morjih, ki obkrožajo Japonsko in ruska letala morejo v nekaj urah zmetati tone bomb na japonska mesta, celo na mikadovo prestolnico. Ob takem sosedstvu se Japonci ne počutijo dobro.

Iz tega antagonizma izvirajo dejansko v zadnjih letih tudi vse japonske in ruske politične akcije. Boljševiška propaganda na Kitajskem in Japonskem služi prej in bolj slabljenju notranje moči Japonske, kakor širjenju komunizma samega. Prav tako je ustanovitev Mandžurije in prodiranje na Kitajsko nazadnje indirektna akcija proti Rusiji, priprava, prehodna etapa za uničenje moči starega severnega sovražnika. Z organizacijo držav pod svojo nadoblastjo skušajo Japonci zgraditi ogromen obrambni zid vzdolž vse ruske vzhodnoazijske posesti, od Vladivostoka do Pamirja. To so tisoči kilometrov! Ako bi se ti načrti uresničili, bi stale japonske čete tako daleč v osrčju Azije, da bi nekega dne lahko vdrle naravnost v osrčje ruske Sibirije in odrezale ves ruski Daljni vzhod od evropske Rusije.

V Moskvi vse to dobro vedo. Zato podpirajo v sedanjih bojih Kitajsko proti Japoncem. Popoln poraz Kitajske bi pomenil vsaj posredno tudi poraz Rusije. In vendar si ne Japonci ne Rusi ne upajo prav pričeti končni, odločilni boj. V Tokiu čutijo, da bi se vtegnila ta odločitev obrniti v korist Rusije, kar bi pomenilo za Japonsko tako hud poraz, da bi bila dolgo nesposobna izvrševati misijo svojega umišljenega azijskega poslanstva. V Moskvi pa računajo z eventualnimi domačimi, notranjimi nevarnostmi, ki obstajajo prav tako, kakor so obstajale v carski Rusiji. Le da so se akterji izmenjali. Razen tega jih plaši nemirni in negativni položaj v Evropi. Tudi tu so sile, ki bi utegnile izkoristiti sovjetsko zaposlenost na Daljnem vzhodu. To se pravi, da bi azijska vojna lahko segla tudi v Evropo.

Tako je za Japonce in za Ruse povsod polno usodnih neznank, ki jih zadržujejo, da ne planejo z vso silo drugi na druge. To je tistih 50% vzrokov, ki govore za

Zborovanje industrijcev na Bledu

Program za izgraditev industrije — Proti načrtnemu gospodarstvu — Za ohranitev in pospeševanje industrije v Sloveniji

BLED, 5. avgusta. Včeraj se je vršil tu 21. zbor Centrale industrijskih korporacij kralj. Jugoslavije. Navzoči so bili najodličnejši predstavniki naše industrije, predsedoval je g. Avgust Praprotnik. Prvi referat je imel g. Gjoka Čurčin, ki je govoril o gospodarstvu v zvezi s svetovno politiko ter o gospodarskem programu. Nesigurnost v politiki ter različna socialna gibanja so imela za posledico, da se je razširil etatizem, ki pa je prišel do večjega izraza le v totalitarnih državah. Ideja načrtnega gospodarstva ni nova, vendar je prepogosto izrabljena iz političnih in demagoških razlogov. Govoril je tudi proti gospodarskemu svetu, ker bi se v njem, kakor je zamišljen, razvile brezkončne in nekoristne debate.

O programu za izgraditev industrije je govoril g. dr. Adolf Golia iz Ljubljane, ki je omenil tudi prizadevanje, da se važnejše industrijske naprave z delavstvom vred preselijo v notranjost države. Radi odpora Slovenije in Vojvodine pa taki načrti niso uspeli. Merodajni krogi morajo uvideti, da se more industrija razvijati le tam, kjer obstajajo naravni pogoji za to. Slovenija, ki ima vse naravne pogoje za industrijo, pa je poleg tega še

agrarno pasivna, zaradi česar mora iskati zaslužek v industriji. Potreben nam je načrt za domačo industrijo. Določiti je treba, katere vrste industrij je treba zgraditi, da bodo v interesu države in narodne obrambe. O programu pa naj sklepa posebna anketa, katero naj skliče trgovsko ministristvo.

V debati je govoril tudi naš poslanik v Washingtonu g. dr. Konstantin Fotič, ki je opozoril na važnost ameriškega trga. G. Kordun iz Karlovca je opozoril na potrebo, da se naši domači industrij pomaga. Tujci imajo pri nas velike davčne olajšave, mi pa plačujemo. G. Zvonimir Martinkovič je načel vprašanje carinske zaščite kovinskih proizvodov, g. Bilinski pa vprašanje industrijskih kreditov. Dr. Frangeš je poudarjal, da je tudi za kmetijstvo edina pot iz današnjega težkega stanja, da se država industrializira. O financiranju občin in o potrebi revizije trgovskega zakonika je referiral g. dr. Vuk Živadinovič. G. dr. Bogumil Vošnjak je opozorjal na primer nemške organizacije »Kraft durch Freude« ter opozoril na potrebo podobne organizacije v naši državi.

Koncentracija ruskih in japonskih čet

Kljub miroljubnim zagotovilom vedno večja napetost — Senzacionalne informacije iz Rusije — Evropa ne sme biti preveč optimistična — Novi krvavi boji

PARIZ, 5. avgusta. Agencija »Fourniere« poroča, da zbirajo tako Japonci kakor Rusi vedno več čet na sovjetsko mandžurski in koreanski meji. Japonci so poslali v Mandžurijo več novih polkov, tako da znaša njihova tamkajšnja vojska trenutno okoli 300.000 mož. Prav tako so dobili ojačenja tudi Rusi. Njihove čete štejejo 400.000 mož, se bodo pa z mobilizacijo v Sibiriji povečale kmalu na 1 milijon.

PARIZ, 5. avgusta. »Jour« prinaša iz Moskve senzacionalno vest, da je nastal razdor med poveljnikom na Daljnem vzhodu maršalom Blücherjem in Stalinom. Dočim je Blücher za takojšnjo vojno z Japonci, je Stalin proti njej, ker se boji, da bi v primeru uspehov Blücherjev ugled zasenčil njegovo moč, v primeru neuspehov pa razburkal notranje sovjetske razmere, kakor jih je poraz v Mandžuriji l. 1905 v carski Rusiji. Napetost med Blücherjem in Stalinom se je baje povečala tudi še s tem, da je Blücher vodil vse dosežane akcije na Daljnem vzhodu brez odobritve iz Moskve, torej na svojo roko. Stalinovo stališče je oficijelno tudi zmagalo in je načelno sklenjeno, da se z ruske strani stori vse, da se vojna z Japonsko prepreči. Na drugi strani so pa tudi Japonci oficijelno za mir in se zato

pričakujejo že te dni odločilna zadevna pogajanja med Mosko in Tokiem.

PARIZ, 5. avgusta. »Figaro« razpravlja o položaju na Daljnem vzhodu in pravi, da nista niti sovjetska Rusija niti Japonska sposobni za večjo vojno. Japonska ne bi vojne vzdržala niti gospodarsko niti tehnično, Rusija pa zato ne, ker bi vojna njene notranje razprtije še povečala. Vendar ni izključeno, da vojne ne bo mogoče preprečiti, ker je notranji položaj tako Japonske kakor Rusije tak, da bi vojna bila mnogim dobrodošla. Zato Evropa ne sme biti preveč optimistična in se mora zavedati, da bi se konflikt na Daljnem vzhodu mogel razširiti tudi na našo celino.

TOKIO, 5. avgusta. Avala. Zastopnik japonskega zunanjega ministristva je izjavil poročevalcem listov, da so se sovražnosti na sovjetsko-mandžursko-koreanski meji davi znova pričele z vso srditostjo. Ob 4.30 so otvorili Rusi uničevalni topovski ogenj na japonske položaje. Japonsko topništvo in letalstvo je na napade takoj odgovorilo. Boji se nadaljujejo. Konflikt med Japonsko in Rusijo se je zaostril tudi radi tega, ker vztrajajo Rusi neomajno na stališču, da se morajo Japonci popolnoma umakniti z ozemlja pri Čangkuengu, ker je to temeljni pogoj za mirno poravnavo sporov.

Druga obletnica Metaxasove vlade

ATENA, 5. avgusta. Včeraj je proslavila vsa Grčija drugo obletnico vlade ministrskega predsednika Metaxasa. Dne 4. avgusta l. 1936 je položaj v državi prisilil Metaxasa, da je z dovoljenjem kralja Jurija II. suspendiral nekatere člene grške ustave, razpustil parlament in prevzel vso oblast v svoje roke. Razmere so bile pred tem dogodkom skrajno nevarne radi nepomirljivega razdora med strankami in vedno večjega naraščanja komunizma.

Metaxasu je uspelo odstraniti v teh dveh letih vse razdore in speljati Grčijo na novo pot mirnega napredka. Kako dobro je organizirana skrb za mir, dokazuje najbolj nedavni poizkus nemirov v Kaneji, katere je uredila že mala četa orožnikov v največje veselje Krete in vse Grčije. Ta neresna vstaja je dala grškemu narodu le priložnost, da pokaže kako

to, da ne bo vojne. Toda lahko se zgodi, da sovraštvo premaga te pomisleke, in tedaj se bo 50% možnosti za vojno povečalo na 60 in 100%. —r.

mom z Bolgarijo so se prijateljski temelji še bolj razširili. Posebnesimpatije pa je gojila Metaxasova vlada vedno za Jugoslavijo. Ob priliki zasedanja sveta Balkanskega sporazuma l. 1926 v Beogradu je dejal ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas: »Iskreno sem vesel, da sem našel pri predsedniku vlade in zunanjem ministru g. dr. Stojadinoviću toliko iskrenosti, lojalnosti, odkritosrčnosti in popolnega razumevanja. To me je zelo razveselilo. Proučili smo vsa vprašanja, ki bi se mogla izkoristiti glede razširjenja balkanskega pakta. Po vsem tem lahko rečem, da bomo vedno bolj delovali za poglobitev vezi med obema narodoma s pomočjo pogostih obiskov, izmenjave dijakov, časnikarjev, umetnikov itd.« General Metaxas je v polni meri izpolnil te obljube. Prav tako je tudi naglasil velik napredek Jugoslavije, ki je postala prvi faktor civilizacije.

Zato je včerajšnja dveletnico proslavila vsa Grčija, a spominjajo se je tudi Jugoslavija in vse zaveznice.

Ribniški kamnolomci stavkajo

Ribnica na Pohorju, 5. avgusta.

Ker pogajanja med delodajalci in delavstvom, kot smo že pred dnevi poročali, niso uspela, je včeraj delavstvo kolektivno stopilo v stavko. Zjutraj je delavstvo sicer še prišlo v obrate, a jih je kmalu zapustilo ter se razšlo na svoje domove. Sedaj skupno stavka okoli 300 delavcev-kamnolomcev. Verjetno je, da se bodo tekom časa pogajanja med zastopniki obeh strank nadaljevala.

Leto dni zapora, ker je povozil delavko

MARIBOR, 4. avgusta. Dopoldne je obsodilo tukajšnje sodišče poljskega državljanca Wenzla Petruško na leto dni zapora in povrnitev sodnih stroškov ter 30 din za bolniško oskrbo, ker je po prekrokanu noči povozil delavko Marijo Rennerjevo. 23letni Wenzel Petruška je sedel na nek avto pred kolodvorsko restavracijo, da bi se odpeljal z njim proti avstrijski meji na nekaj sprehod. Do nesreče je prišlo, ko je v Koških pred Korenovo gostilno obračal avto.

OBOROŽEVANJE ITALIJE

RIM, 5. avgusta. Tu je bilo te dni več konferenc, katerih so se udeležili Mussolini, finančni minister in šef vrhovnega generalnega štaba. Razpravljali so o nadaljnjem oboroževanju Italije in še boljše in hitrejši usposobitvi italijanske vojske za primer vojne.

BECK ODPOTOVAL IZ OSLA

OSLO, 5. avgusta. Avala. Poljski zunanji minister polkovnik Josip Beck je po tridnevem obisku v norveškem glavnem mestu včeraj zopet odpotoval v Varšavo. Pred svojim odhodom je Beck izjavil, da je zelo zadovoljen, da se stališče Norveške v vseh vprašanih decela strinja s stališčem Poljske. Prav tako ga veseli, da kažejo skandinavski državniki toliko smisla za politični realizem.

POSVENOVANJA UO KONČANA

BEOGRAD, 5. avgusta. Posvetovanja združene opozicije v zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na prihod dr. Mačka v Beograd, so končana. Doseženo je baje soglasje tudi v podrobnih vprašanih. Radi tega odpotuje g. Aca Stanojević najbrže že danes nazaj v Knjaževac. V Beograd bo prišel zopet šele 14. t. m. ko prispe sem dr. Maček.

NOVE POPLAVE NA KITAJSKEM

SANGHAJ, 5. avgusta. Kitajski grozi nova nevarnost povodnji. Radi talitve snega v visokogorju severozahodne Kitajske je reka Jance zopet silno narasla in poplavlja pokrajine nad Čangčevom, kjer je važno križišče med lunghajsko in pekingsko-hankavsko železnico.

POLJSKI MINISTER V BUKAREŠTI

BUKAREŠTA, 5. avgusta. Avala. Poljski pravosodni minister Grabovski je prispel sem v spremstvu svoje žene. Minister bo preživel svoje počitnice na obali Črnegega morja.

MAXWELL UMRL

LONDON, 5. avgusta. Avala. Znani angleški pisatelj Maxwell je danes v okolici Londona umrl v starosti 72 let.

Aero-Meeting

v nedeljo, dne 7. avgusta 1938 ob 14.30 uri

AERODROM MARIBOR

Novice

Program prireditev VII. Mariborskega tedna

Letošnji VII. Mariborski teden bo slovesno otvorjen jutri, 6. t. m. ob 10.30. Obenem bo otvorjena tudi kulturna razstava, ki bo pokazala uspehe dvajsetletnega dela v našem mestu. Letošnji Mariborski teden obsega sledeče razstave: tekstilne industrije, ostale industrije, obrta, poljedelstva in vinogradništva, trgovine, cest in tujskega prometa, narodnih noš in vezenin, društva »Nanos«, fotoamaterstva, gostinstva, filatelije, vin, čebelarstva, malih živali, vrtnarstva, preprog in vozil.

Kulturna razstava v prostorih Sokolske dvorane na Aleksandrovi cesti pa obsega: literaturo, pedagoško, šolsko, umetniško delo, varstvo spomenikov itd. V prosvetni razstavi razstavljajo Sokoli, Fantovski odseki, Dekliški krožki, Prosvetna zveza, Zveza kulturnih društev, Vzajemnost, Ljudska univerza, Francoski krožek, Narodna strokovna zveza in Slovensko trgovsko društvo. Socialna razstava obsega: OUZD, Društvo za zdravstveno zaščito dece in mladine, in Jadransko stražo. Dalje slede še gasilska, lovska, železniška in mestna razstava.

Jutri 6. t. m. bo ob 10.30 na razstavišču promenade koncert, ob 14. na Tezskem sprejem aeroplanov in vožnje za občin-

stvo; ob 16.30 promenadni koncert na razstavišču; ob 17. ustanovni občni zbor sekcije Društva za ceste v mestni posve-tovalnici; ob 17.30 propagandni lahko-atletski meeting SK Maratona na Livadi in ob 20.30 do 22. ure zopet promenadni koncert na razstavišču.

V nedeljo 7. t. m. bo ob 6. uri kolesarska dirka I. Delavskega kolesarskega društva na Pobrežju s startom pri pokopališču in ciljem pred carinsko pošto. Ob 9. uri bo propagandni lahkoatletski meeting SK Maratona na stadionu SK Železničarja. Ob 9.30 bo na tezenskem letališču krst letal, blagoslovitev hangarja in letališča, otvoritev razstave protiplinske obrambe in poravno letanje. Ob 10.30 bo pričetek motociklistične dirke za državno prvenstvo s startom in ciljem ob začetku kamniškega drevoreda. Ob 11. uri bo promenadni koncert na razstavišču, ob 14.30 letalski meeting na Tezskem, ob 16.30 promenadni koncert na razstavišču, ki se ponovi ob 20.30. do 22. ure, ob 21. uri pa bo v dvorani Ljudske univerze gledališka predstava pod vodstvom režiserja Maksa Furijana.

Program prihodnjih dni bomo objavljali sproti.

Gostovanje M. Furjana in njegove družine

Včerajšnje gostovanje našega starega znanca M. Furjana in njegove družine je imelo značilne znake diletantskih uprizoritev: skoro prazno dvorano in dolge pavze. Oboje se da nekako opravičiti. Ljudi je prevzel koncert v parku, kjer ni bilo tako vroče; tehnične neprilike pa je zakrivilo dejstvo, da dvorana še ni služila takim namenom.

Komad sam, komedija belgijskega pisatelja H. Kistmakersa: »Ljubezen« je variacija na prastaro temo o starcu, ki se vname pri mladem, zdravem in nepokvarjenem, tu 16letnem kmetem dekletu, ki pa se pozneje poroči z mlajšim fantom. Na koncu nekoliko sentimentalna finale.

Igrali so dobro: Furjan starega, od družabnih konvencionalnosti in laži utrujenega slikarja z vso rutino, ki jo pri njem že poznamo, Tita Veljakova njegovo razvajeno, nervozno, histerično ženo Françoise, Ela Španringova naivno kmetarjevo dekle Marie, O. Tovornik slikarjevega prijatelja in Nada Kovarčič sobarico Claire.

o. Krasna pohorska proslava 20 letnice Jugoslavije je bila pri Sv. Treh kraljih na Pohorju. Za to priliko je podružnica C. M. D. prenovila v gozdu kapelico ter postavila v njo kip slovenskih blagovesnikov. Pri proslavi so sodelovali poleg C. M. D. glavni odbor SPD v Ljubljani in podružnica SPD v Slovenski Bistrici, Sokolsko društvo s četami iz Laporja in Črešnjevca, Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« z godbo in pevskim zborom, Prvo del. kolesarsko društvo, Pevsko društvo »Lipa«, »Narodna odbrana«, Rdeči križ, Protituberkulozna liga ter Tujsko-prometno in olepševalno društvo. Udeležila se je prireditve ljudi četa garnizije slovenjebistriške garnizije. Med sviranjem državne himne je bila odkrita na Planinskem domu spominska plošča. V nedeljo, 7. t. m. bo pri Sv. Treh kraljih vsakoletno cerkveno prošenje s procesijo: maši bosta za Kebej ob 8. uri, za Tinje ob 10. uri

o. Občinska seja na Pobrežju. Pretekli teden je bila pri Renčlju občinska seja pobreške občine, ki jo je vodil župan g. Karl Stržina. Občinski odbor je odobril nakup hiše za občinski urad. Izvoljen je bil poseben odbor vseh pobreških društev in občine, ki bo poskrbel za čim večjo udeležbo na proslavi 20 letnice Jugoslavije v Mariboru. — Domovinsko

pravico so dobili: Stanko Lorbek, delavec, in družina, Peter Černež, delavec, in družina, Franc Kovač, vlakovodja v pokoju, in družina ter skladiščnik Franc Taciga.

m. Uradni list za Dravsko banovino objavlja v št. 62 med dr. uredbo o plačevanju naknadnih vlogov ob prestopu iz druge v državno službo, ter pravilnika za izvrševanje uredbe o državnem cestnem skladu in o njega upravljanju, kakor tudi določila za podeljevanje brezobrestnih banovinskih posojil za obnovo vinogradov.

o. Pobrežje dobi lastno občinsko poslopje. Vse mariborske okoliške občine imajo svojo lastno občinsko streho, samo Pobrežje še ne. Znano je, da je Pobrežje največja selska občina v dravski banovini, saj bo štela že skoraj 10.000 prebivalcev. Zato so na zadnji občinski seji sklenili, da kupijo od posestnika Andreja Partla visokoprtilično hišo v Tezenski ulici na Pobrežju, 20 metrov od glavne pobreške ceste, Aleksandrove ceste. Hišo bodo popolnoma preuredili v občinski urad. V njej bodo trije veliki uradni prostori in prostorna čakalnica. Občina je kupila hišo za 117.000 dinarjev, adaptacijski stroški pa so preračunani na 8.000 dinarjev. Občinski urad bo pričel poslovanje v lastnem poslopiju najkasneje 15. oktobra t. l.

m. Več razsvetljave na Tezno! Med tem ko vse okoliške občine kar tekmujejo v elektrifikaciji, se to pereče vprašanje zelo počasi rešava v pobreški občini. Po inkorporaciji občine Tezno s Pobrežjem v tem pogledu pač najbolj trpi bivša tezenska občina. Tu je cestna razsvetljava vse prej kot zadostna, ponekod pa naravnost občutno pomankljiva. Ko prideš ponoči s Tržaške ceste na Ptujsko, se teme kar prestrašiš. Niti glavna tezenska ulica, Ptujška cesta ni zadostno razsvetljena, kaj šele mnoge stranske ulice. Kakor je znano iz dnevne kronike, so se vsi polovljeni in še zasledovani temni elementi največ zadržali na Tezno, kjer jim je tmina bila zelo dobrodošla. Ljudje, ki se ponoči vračajo na Tezno so pač vedno izpostavljeni raznim nevarnostim. Če ne iz drugega bi se morala iz tega ozira pobreška občina pobrigati za dovoljno razsvetljavo ulic na Tezno. Ker je na Tezno skoraj enako število davkoplačevalcev kakor na Pobrežju, je upravičena želja tezenskih davkoplačevalcev po popolnejši elektrifikaciji.

m. V Mariboru je umrla dobrotnica Kleopatra Živković iz Nove Gradiške, ki je zapustila cerkveni občini v Mrkušici

velik kompleks zemlje in krasno hišo za samostan. Njen drugi mož Sima Živković je znan iz zagrebškega veleizdajniškega procesa. Več desetisočev je pa zapustila tudi dobrodelnim društvom

o. Radi želodčnega raka je obupal nad življenjem in se obesil na Prevaljah upokojeni rudar Levko Fran, oče štirih otrok.

n. Dobro se je založil. Na podstrežje posestnice Klinc Terezije v Lipju pri Sv. Janžu na Vinjem Vrhu se je splazil Oštir Alojz iz Šaleka ter se dobro založil z mastjo, suhim mesom in zaseko, poleg tega pa je še odnesel precej raznega blaga kot rjuh, srajc itd. Posetnica je oškodovana za okoli 2000 din.

m. Tatvina moškega kolesa. Trgovcu Rudolfu Lotzu je izpred njegove delavnice v Cankarjevi ulici neznan kolesarski tat izmaknil skoraj novo moško dvokolo znamke »Dolomit« z ev. št. 132.063.

m. Dve prometni nezgodi. Na Pobreški cesti je neki kolesar podrl staro Elizabeto Petrovič iz Taborske ulice, pri čemer je dobila po rokah in nogah lažje poškodbe. — V Makarjevi ulici v Studencih je včeraj prišlo do prometne nezgode, ki bi se lahko usodno končala, da ni bil kolesar duhaprisoten. Nek osebni avto se je zaletel v sprednji del kolesa arhivarja Evgena Vuge ter sprednje kolo popolnoma zdrobil. Vuga je bil toliko priseben, da je še pravočasno odskočil s kolesa ter se tako izognil večji nezgodi, ki bi končala s telesnimi poškodbami.

n. Konj je brnil v čelo 10letnega posestniškega sina Kacjana Janeza iz Partinje, ko se je mudil v hlevu.

o. Na policiji je ukradel motorno kolo, da bi pobegnil iz države. Češkoslovaški državljani, elektromehaničar Wesselly Karl je na nezakonit način prekoratil pri St. Ilju našo mejo. Napotil se je proti Ljubljani. Sredi poti, pa ga je zajela celjska policija. Ko je te dni opravljal delo v garaži mestnega magistrata, je izrabil ugodno priliko, sedel na motor in se odpeljal proti meji. Kmalu mu je pošlo kurivo, da je moral porivati motor po prašni cesti. Pri St. Lenartu so ga aretirali orožniki, ker ni imel pri sebi nikakih dokumentov. Izjavil je, da je pobegnil, ker so ga predolgo držali v policijskih zaporih.

n. Roko do ramen so morali odrezati 10 letnemu otroku iz Ozlja blizu Karlovca. Prinesel je pšenico mlet, a se je tako nesrečno motal okoli mlinskih kamnov, da so mu prijeli obleko in mu zmečkali levo roko.

n. Ljubezen ga je potegnila iz zapora. Iz mitroviške kaznilnice je pobegnil Arpad Goljaš, da bi se sestal z dekletom, pa so ga prijeli še pred snidenjem z njo.

n. Angleži se divijo lepoti Plitvičkih jezer. Te dni je posadka angleške vojne ladje, ki je zasedrana v Crikvenici, napravila izlet k Plitvičkim jezerom. Niso se mogli načuditi lepotam bosanskih gozdov in ko mleko belemu vodovju, ki se preliva po mahovju iz jezera v jezero. V Otoviču so jim priredile vojaške oblasti svečano večerjo.

n. 5 milijonsko posojilo je odobrila Hranilnica savske banovine mestni občini Slavonskega Broda. S posojilom bodo zgradili mestno klavnico, asfaltirali pešpoti in razširili kanalizacijo. Občani se upirajo posojilu, ker pravijo, da klavnica ne bo nesla.

o. Nevarnost pred avtomobilisti na Ptujski cesti. Prebivalci Ptujске ceste na Tezno se upravičeno zgražajo nad brezvestnostjo avtomobilistov, ki z brzino preko 70 km drvi po Ptujski cesti. Seveda so ljudje v stalni nevarnosti za svoje življenje, ker je promet tu zelo velik. Oblaki prahu ovijajo hiše ob tej cesti, da niti koraka naprej ne vidiš. Dolžnost varnostnih oblasti je, da opozore avtomobiliste, da tudi za Tezno velja odlok 15 km vožnje.

m. Bosanski berač, ki piše spomine v Mariboru. Te dni je peš dopotoval v Maribor 23letni berač Pero Krainović iz Dervente. Skrivnostni prosjak, ki si v mesto zaradi raztrganih cunj, v katero je bil ovit, ni upal, je vzbujal mnogo pozornosti v predmestju. Krainović je že v rani mladosti postal sirota.

Oče mu je padel v svetovni vojni, mater pa je izgubil, ko mu je bilo 7 let. Bosanski berač sprejema miloščinno samo v hrani, nikdar pa ne vzame denarja, celo obleke ne. Doslej je Pero prepotoval okoli 1000 km in obiskal 400 vasi in mest. Povsod zbira spomine o gostoljubnosti in darežljivosti ljudi, ki jih s prav čednim rokopisom zapisuje v posebno knjigo. Pravi, da bo napisal knjigo o darežljivosti Jugoslovancev.

n. Zdravilišče Dobrna še nobeno leto ni sprejelo toliko gostov kot letos. Naši bratje z juga, ki so prejšnja leta hodili v inozemska kopališča in zdravilišča, so letos v še večjem številu prišli v Dobrno, kjer naravne krasote prav nič ne zaostajajo za inozemskimi in jih najbrž še prekašajo.

n. Bohinjsko jezero preplaval v dveh dveh urah. Znani ljubljanski sportnik g. Josip Gorec je že pred tremi leti preplaval Bohinjsko jezero in sicer v smeri od Zlatoroga proti Sv. Janezu. Letos pa je poskusil na drugi strani in končal pri Zlatorogu. Jezero je preplaval v dveh urah in sedmih minutah.

m. Umetno meglo bodo uporabljali ob priliki nedeljskega mariborskega mitinga. —

n. Silnavka in parkljevka sta se pojavili v laškem okraju. Celjsko mestno poglavarstvo je najstrožje prepovedalo dogon živine v mesto in njegov okraj.

n. Kamniški orožniki so končno sledili znanega vlomilca Jožeta Prekleta. Tolovaj je do sedaj priznal celo rajdo vlomov. Vlamjal je največ po vaseh pod kamniškimi planinami, kakor v Samotnem mlinu, Polovičah, na Vrhpolju in okolici.

m. Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru objavlja: Prosimo vse hišne posestnike v mestu Mariboru ter v bližnji in daljni okolici, da okrase v slavnostnih dnevih, to je v soboto 13. in nedeljo 14. avgusta svoje hiše z državnimi zastavami in tudi drugače. V vseh ulicah, kjer se vrši povorka in še v Slovenski in Gosposki ulici se hiše, okna in poslovni prostori po možnosti okrasijo z zelenjem, cvetjem, zastavami in preprogami in morda tudi s slikami kraljevske rodbine in naših velmož. Tudi hišni posestniki v ulicah, v katerih se bodo zbirali taborjani za povorko, to so vse ulice severno od Aleksandrove in zapadno od Trubarjeve ulice, naj hiše in okna po možnosti okrasijo. Isto se posebno priporoča prebivalstvu na desnem bregu Drave, kjer se bodo taborjani dne 14. avgusta zadrževali.

Pri tej priliki opozarjamo, da se ob slavnostnih dneh ne izobešajo stare, grde, raztrgane in obledele ali prekratke državne zastave. Priporočamo pravočasno nabavo za to potrebnega blaga.

Hišni posestniki! Pokažite, da znate ceniti pripadnost našega lepega Maribora k jugoslovanski državi!

n. Tombola gasilske čete v Račah se ne vrši 7. t. m., kakor smo poročali, temveč 21. avgusta s 15 tombolskimi dobitki. Okoliška društva se naprošajo, da ta dan ne prirejajo sličnih prireditev.

o. Vrtni koncert v Slov. Bistrici. Odlično pevsko društvo »Lipa« v Slov. Bistrici priredi to nedeljo ob 11. uri v zvezdi pred hotelom Beograd s sodelovanjem delavske godbe iz Gornje Bistrice svoj prvi vrtni koncert, združen z društveno veselico in plesom ob zvokih domačega jazza Orehar-Müller. Naj nihče ne opusti te kulturne manifestacije.

o. V Središču ob Dravi priredijo v nedeljo 7. avgusta proslavo 20-letnice osvobojenja skupno Sokol, kmečki fantje in dekleta ter gasilci. Proslava se bo vršila na Gradišču in je na sporedu med drugim povorka, pozdravni in slavnostni govori, pevski zbor, tekma koscev, predstava na prostem z igro »Deseti brat« v režiji režiserja mariborskega Nar. gledališča g. Kosiča. Proslava se zaključuje z narodno veselico. Vabljeni vsi, ki narodno mislijo in čutijo!

m. Pravoslavna parohija v Mariboru obvešča svoje parohijane kakor tudi ostale interesente, da bo gosp. paroh od danes odsoten, vsled tega ne bo sprejemal strank do 1. septembra t. l.

Maribor**Zapostavljeni Maribor****Anketa o novem voznem redu — Premajhno število vlakov — Slabe garniture**

Maribor, 5. avgusta.

Pred nekaj dnevi se je vršila pri Direkciji Državnih železnic v Ljubljani anketa o novem voznem redu za sezono 1939/1940. Te seje so se udeležili med drugim tudi tajnik zbornice za TOI g. poslanec Mohorič, zastopnika banske uprave, zastopnik Putnika in Tujsko-prometne zveze v Ljubljani, nekateri zastopniki raznih kopališč, iz Maribora pa g. Weiss kot zastopnik tukajšnje Tujsko-prometne zveze.

Predvsem se čudimo, da Maribor ni bil močnejše zastopan. Na pravilni in dobri zvezi Maribora z Ljubljano ni interesirana samo Tujsko-prometna zveza z enim ali drugim uradnikom, nego je interesirano v prvi vrsti mesto Maribor z vsem svojim zaledjem.

Maribor ima sam na sebi tako važen trgovski in industrijski, kakor tudi socialni in obmejno-politični pomen, da bi morala biti zveza med Mariborom in Ljubljano na eni strani, kakor tudi med Mariborom, Zagrebom in Beogradom na drugi strani kar najboljša.

Sedeč po železniški zvezi bi bila za Maribor bolj važna zveza z nemškim Gradcem, kakor pa z Ljubljano, kjer ima prebivalstvo Maribora in zaledja veliko opraviti pri banskih uradih, pri posameznih zbornicah, pri višjih šolah itd.

Z nemškim Gradcem imamo zvezo s 7 vlaki in istim številom nazaj, medtem ko ima Maribor z Ljubljano samo 6 vlakov tja in ravno toliko nazaj. Toda tudi ti vlaki so za naše razmere razvrščeni najbolj nesrečno.

Ponoči brzovlak ob 250 uri je posebno pozimi brez vsakega pomena in pride kot prvi vlak v poštev šele vlak ob 5. uri zjutraj, ki potuje v Ljubljano s stalno zamudo navadno 5:30 uri, tako da je vsak potnik že ubit, preden pride v Ljubljano. V Ljubljani more začeti z delom šele približno ob 10. uri, tako da mu ostanejo za dopoldnevne posle komaj 2½ ure, ako se noče s praznim želodcem vrniti nazaj v Maribor.

Če popoldne sploh kaj opravi, mora ostati v Ljubljani do vlaka ob 1/2 19. uri, ki navadno šele približno ob pol 23. uri in tudi še kasneje priroma v Maribor.

To je cela slavna zveza mesta, ki ima s okoliškimi občinami preko 60 lisov prebivalcev, ki ima mnogo bolj razvito industrijo kakor Ljubljana in je z ozirom na cenjene urade v Ljubljani primorano, da stalno trpi na

muki teh skrajno nesrečnih zvez. Pri tem pa niti ne omenjamo, da je Dravska dolina in Ptujsko polje pri teh zvezah še bolj prizadeta.

Čeprav se je osebni in blagovni železniški promet na progi Maribor—Zidani most—Ljubljana—Zagreb v zadnjih 10 letih ogromno povečal, so ostale zveze popolnoma iste.

Čudimo se, da se pri anketi, kjer se je sicer poudarjala potreba za boljšo gorenjsko zvezo, dasi vozi na gorenjske proge mnogo več vlakov, ni ali vsaj ni s primernim poudarkom omenilo nujne potrebe zboljšanja železniške zveze za glavno štajersko progo.

Ljubljanski strokovnjaki tretirajo to vprašanje navadno s stališča, da je glavna prometna žila v Sloveniji Ljubljana—Zagreb—Beograd. Zaradi tega je Ljubljana z Zagrebom posebno poletno zvezana z nič manj kakor s 7 brzovlaki in vrhu tega tudi še z večjim številom potniških vlakov.

Pri tem se navadno prezre, da je zveza preko Maribora internacionalna zveza prve vrste. Dostikrat bi potniki od daleč radi ostali par ur v Mariboru na oddihu in se peljali naprej s prihodnjim vlakom, če bi imeli kako primerno zvezo.

Mi se sem ter tja priložujemo, da Beograd premalo upošteva važnost severne meje. V rešnici pa greši v tem oziru Ljubljana v mnogo večji meri in posebno tudi ljubljanska direkcija Državnih železnic.

Drugi važni razlog za mariborske pritožbe so skrajno slabe garniture. Popolnoma napačno je, če vozi prvi jutranji in popoldnevni poštni vlak ogromno število vagonov, da zadosti potrebam vseh postaj.

To ustvarja samo nepotrebne zamude, potniki pa se brez primerne organizacije in pažnje kopičijo vendarle vedno v tistih vagonih, ki stojijo neposredno pred postajo, tako da so taki vagoni navadno ljudi v hodiščih tako natrpani, da nikdo ne more skozi, medtem ko so oddaljeni vagoni prazni.

Mnogo pravilnejše bi bilo, če bi se vlaki delili in glede časa pravilno razdelili na postaje glavnih potreb.

Posebno pa moremo poudariti, da prevažajo vlaki med Mariborom in Ljubljano, oziroma Zagrebom, v kolikor ne pridejo v poštev internacionalni vlaki, med drugim tudi najslabše vagonne, ki posebno tudi glede kurjave pozimi navadno ne funkcionirajo.

Železniška direkcija gotovo ne ve,

koliko ljudi zbolijo pozimi na tej progi samo zato, ker kurjava ne funkcionira, ne glede na to, da so nekateri vagoni tudi sicer obrabljeni in zato umazani, da se tuji temu kar čudijo. Isto velja tudi za vagonne II. razreda ter dela vse to vliis, kakor da bi bil Maribor s svojim zaledjem in severno mejo nekako popolnoma postranska stvar.

Mnenja smo, da Mariborčani po krivici zabavljajo čez Ljubljano kot tako, ker so po našem mnenju za to odgovorne samo nekatere osebe. Mariborski občini in občinskemu svetu pa priporočamo, da te razmere vendar enkrat primerno ožigosa direktno pred prometnim ministrstvom.

m. Poslovalnica »Večernika« v Mariboru se nahaja v knjižarni Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13, kjer cenj. naročniki lahko poravnajo naročnino ali pa tudi oddajo oglase za list. Uprava lista je slejkoprej v poslopiju Mariborske tiskarne d. d., Kopališka ulica 6. Komur je prikladnejše, se lahko posluži nove poslovalnice na Aleksandrovi cesti

m. Poroka. Ludvik Gašperut in Ana Tajčman iz Pobrežja sta se poročila.

m. Mariborska številka »Trgovskega lista«. Včeraj je izšla obsežna številka »Trgovskega lista« v Ljubljani, ki je posvečena Mariboru. Na odličnem mestu se klanja spominu generala Maistra, nato pa priobčuje vrsto člankov, ki so jih napisali tukajšnji zastopniki gospodarstva.

Prispevali so: g. dr. A. Juvan kot župan mariborski, g. dr. Franjo Lipold kot predsednik Mariborskega tédna, g. Miloš Oset kot predsednik Združ. trg. v Mariboru, g. Ferdo Pinter, podpredsednik Zveze trg. združenj Dravske banovine, Fran Skaza, tajnik Združenja trgovcev za mesto Maribor, nadalje gg. dr. Vladimir Travner, Radivoj Rehar, Anton Brandtner, prof. inž. Stanko Sotošek, Andrej Žmavc, Josip I. Loos, Josip Dolanc, Stan-ko Detela in Franc Hrstelj.

GRAJSKI KINO samo tri dni nepozabni večerni **»ROZE MARIE«**, v glavnih vlogah znameniti filmski par **JEANETTE MACDONALD**, znižane cene. Kupite vstopnice v predprodaji.

m. Dar. Občinski odborniki v Svecini so darovali 100 din za azijski sklad Protituberkulozne lige v Mariboru mesto venca na grob občinskega odbornika Menharda Jurija. Lepa hvala!

m. Aeroklub Skopje pride s svojim letalom v Maribor. Aeroklub Skopje se bo udeležil nedeljskega letalskega mitinga v Mariboru s svojim lastnim letalom, ki bo priletelo semkaj najbrže že jutri.

m. Prvovrsten ruski pevski zbor koncertira vsako popoldne na zabavišču Velike kavarne.

m. Jadranasi! Danes zvečer je obvezna pevka vaja.

m. Cirilmetodarji in drugi narodnjaki iz Maribora, politimo v nedeljo, dne 7. avgusta v čim večjem številu v Kamnico, kjer priredi Ciril-Metodova podružnica popoldne ob 15. uri igro »Divji lovec« na prostem!

m. Potujoča protiplinska razstava v Mariboru. Kakor nam poročajo, bo banska uprava poslala v Maribor potujočo protiplinsko razstavo v nedeljo, 7. t. m. torej isti dan, ko bo v Mariboru letalski miting. Vstop na to zanimivo in poučno razstavo je prost.

m. Kdo hoče leteti nad Mariborom? Aeroklub obvešča občinstvo, da bo v soboto, 6. t. m. od 14. ure naprej in v nedeljo, 7. t. m. od 7. ure naprej klubsko motorno letalo na razpolago za privatne vožnje nad Mariborom po dnu 50. Kdor bi hotel leteti že pred 7. ura, naj to sporoči službujočemu odborniku Aerokluba na letališču že v soboto popoldne.

m. Tombola gasilske čete Pobrežje bo v nedeljo 7. avgusta ob 15. uri. Tablica 2 din. Pridite! Po tomboli prijetna zabava!

m. Pravoslavni cerkveni pevski zbor iz Maribora priredi v nedeljo dne 7. t. m. izlet v Rogaško Slatino, kjer bo v tamošnji kapeli prisostvoval službi Božji. Kdor od pravoslavnih vernikov želi preživeti lep dan v prijetni družbi, je dobrodošel. Odhod iz Maribora z vlakom ob 5. uri zjutraj.

m. II. številka »Totega lista« izide dne 6. avgusta in sicer na 16 straneh. Cena din 2.—

m. Ali že veste, da prične zrebanje drž. razredne loterije z milijonskimi dobitki že 11. avgusta? Nabavite si še danes srečke pri viru sreče »Putniku« Maribor, ki ima največjo izbiro raznih števil!

m. Višek zabavišča so predstave v Veliki kavarni.

m. K letalskemu mitingu vozijo mestni avtobusi v soboto, dne 6. avgusta od 17. ure naprej, v nedeljo, dne 7. avgusta od 7.—11. ure dopoldne in popoldne od 13.30 dalje.

m. Kavarna »CENTRAL« prenovljena. Te dni so bila končana popravilna dela v mariborski kavarni »Central«, katero vodi znani kavarnar g. Mastnak. Njegovi lokali v novi obleki so zdaj med najlepšimi v Mariboru, prenovljeni res z estetskim čutom.

m. Le še danes v petek 5. avgusta se sprejemajo prijave za »Putnikove« izlete z luksuznimi avtokari: Nedelja 7. avgusta: Gradec din 100.—, Celovec (Vrbsko jezero) din 120.—. Izkoristite ugodno priložnost, prijavite se takoj!

n. Prijatelji Sumovitega Pohorja pohitite v nedeljo na Pungart, da se udeležite prijetnega planinskega slavlja v koči pod Kopo! Najkrajši in najboljši vzpon je od postaje Dovje na progi Celje—Dravograd. Pridite pa tudi iz Slovenjgradca, Vuhreda in Ribnice na Pohorju!

Kultura**Slovenska odrska kultura**

Beli domi po naši zemlji, po dva po trije v enem kraju. Kolikorkrat sem jih kazal Francozom. Angležem, Nemcem, skromne ali ponosne s svojimi čednimi telovadnicami, svetlimi čitalnicami in urejenimi odri, so se začudili in zamislili.

Oton Župančič.

Menda je res nekaj posebnega ta naša slovenska strast po »teatru«! Število diletantskih predstav v Sloveniji gre že v stotine in slovenskega igralca srečaš že po vseh poklicnih gledališčih Jugoslavije. Mnogo jih je celo, ki jim je postala celo naša država preozka, pa so šli po svetu; v Nemčiji, CSR in celo v Ameriki se uveljavljajo. Kar ponosni smo na nje. Dovolj značilno, da bomo letošnje slavnosti dvajsetletnice Jugoslavije praznovali tako rekoč v znamenju diletantskih predstav. In za jesen se nam pripravljajo, kakor smo poučeni, cela tekma diletantskih odrov. Kaj bi to pomenilo za našo odersko kulturo za sedaj, še ne moremo prorokovati.

Slovinci imamo najrazličnejše zvrsti diletantskih gledališč. Najstarejša bo pač »čitalniška«. Ta vrsta, ki je zdaj že v upadanju, se nahaja smo še po trgih, kjer tvori nekako družabno središče inteligence. Njen smisel je pred vsem v dru-

žabnem izživljanju. Repertoar so lahke salonske igrice.

Iz te skupine se je počasi razvila nova oblika, ki bi jo lahko označili kot oder ljudskih iger. Ponekod, na primer v Rušah so dosegli znaten uprav umetniški nivo. Posebno uspele so nekatere uprizoritve na prostem. Izbira repertoarja pa je še močno pod vplivom folklorne romantike (»Deseti brat«, »Miklova Zala«).

Blizu tej skupini je Korzetova igralska družina, ki pa tvori kot izključno kmetijski teater nekaj prav posebnega. Igra se zavestno v dialektu in le komadi, ki so prav za ta oder napisani. Pisec je član družine. Stil repertoarja postaja vedno bolj realističen, kar je stvari samo v prid. Poleg tega pa imajo te predstave tudi faktično folklorno vrednost, saj so marsikak običaj ali narodni rek otele pozabljeni.

Zanimiva je naslednja skupina, ki bi jo mogli imenovati »ideološka«. Deli se v katoliško okoli Kuretovega gibanja za ljudski oder in v delavsko okoli delavskih kulturnih društev »Vzajemnosti«. Obe skupini imata poleg umetniškega še izrazit ideološki, svetovnonazorski poudarek. Obema gre za tendenco, za prepričevalnost uprizoritve. Pri tem je treba iskati novih poti. In v tem so prišli ponekod do prav razveseljivih, umetni-

ško pomembnih rezultatov. Da omenim le uprizoritve z govornimi zbori in z učinkovitimi, drznimi inscenacijami.

Kot zadnje bi imenoval tiste odre, ki jim gre zgolj za gledališče kot tako. Bodi, da se zbirajo okoli priznanih umetnikov in da igrajo v akademskem klasičistično-realističnem slogu, ali pa da kakor Žižkov poizkus avantgardističnega teatra iščejo nov igralski izraz naši razrvani dobi.

k. Sinclair Lewis kot gledališki igralec. Znani ameriški romanopisec in Nobelov nagrajenec Sinclair Lewis se je v svojem štirinapetdesetem letu odločil, da poizkusi svojo srečo tudi na odru. Nastopil je v nekem diletantskem gledališču v komadu »Pri nas bi se to ne moglo zgoditi!« Igra je dramatizacija njegovega romana in obravnava razmere v avtoritarnih državah. Ameriški listi, ki ljubijo senzacije, poročajo o bajnem uspehu, ki ga je imel in o še bajnejših ponudbah za največja ameriška gledališča.

k. Meštrovic med Bolgari. Po hrvatski, angleški, češki in poljski študiji o Meštrovicu je izšla v Plovdivu tudi bolgarska knjiga, ki jo je pod naslovom »Ivan Meštrovic i njegovo izkustvo« napisal Vičo Ivanov.

k. André Maurois, edini tuji književnik, ki je dobil angleško plemstvo, se je zadnjič mudil v Londonu. Ko ga je eden izmed novinarjev nagovoril: »Sir Maurois!«, se je pisatelj vljudno branil, češ, da visoko ceni angleško priznanje, ki ga

je dobil za svoje delo, a da hoče oštati do smrti samo »gospod Maurois«.

k. Slovenska knjiga o Stalinu. V založbi Tiskovne založbe v Mariboru in v prevodu univ. prof. dr. N. Preobraženskega ter univ. asistentja Zvonka Bizjaka izide v kratkem zanimivo delo o ruskem diktatorju Stalinu, ki ga je napisal bivši Stalinov sodelavec in štokholmski sovjetski poslanik S. Dimitrijevskij. Dimitrijevskij je pred leti izgubil Stalinovo milost in se vabilu, naj se vrne v Rusijo, ni odzval. Ostal je v izgnanstvu in napisal doslej najobsežnejše in najobjektivnejše delo o Leninovem nasledniku. — Ruski original obsega 339 strani in je razdeljen na pet delov, pisateljev uvod in poglavje: Leninov učenec, Pot do oblasti, Državlanska vojna in Oblast. Za »Leninom« in »Nikolajem II.« dobimo sedaj Slovenci še »Stalina«, s katerim bo zaključena vrsta del o tistih možeh, ki so vodili Rusijo od konca prejšnjega stoletja do sedaj.

k. Kdaj dobimo jugoslovanske zvočne filme? Med jugoslovanskimi Madžari je vzniknila misel, da bi tudi pri nas začeli proizvajati filme, saj je naša pokrajina pravi raj filmskih pokrajin. Po beograjskih listih to iniciativo toplo pozdravljajo.

k. Antologijo pesmi o živalih je izdal v češčini O. F. Babler. Poleg prevodov iz Baudelaira, Rilkeja, Jesenjina in drugih evropskih veličin so zastopane tudi pesmi Tadjanovića in Nazora.

Spori

s. **Pianinski rekord.** Z motorjem AJS je ob priliki proslave 20letnice Jugoslavije gosp. Fric Trabi, šofer v tovarni Zugnayer & Gruber kot prvi prispel k Sv. Trem kraljem ter nato še k Črnemu jezeru. S popolnoma nepoškodovanim motorjem se je po isti poti vrnil v Slovensko Bistrico. Med številnimi planinci je vzbudil veliko občudovanje ter bil sprejet z navdušenim ploskanjem.

s. **Trikratni zmagovalec** na olimpijskih igrah Američan Jesse Owens je v zadnjih treh letih, odkar je prešel med profesionalne, poizkusil že razne vrste kruha. Najprej se je razkazoval z nekim jazz orkestrom širom Amerike, nato je startal proti konjem, majhnim avtomobilom in tudi psom. Zdaj so ga najeli v Clevelandu za 25 dolarjev na teden, kar je za Ameriko več kot skromna plača. Sam pa pravi, da je zdaj zadovoljen, ker si vendar pošteno služi kruh.

s. **Razpis** propagandnega štafetnega teka za prehodni pokal Mariborskega tedna, ki ga prirejajo združeni mariborski lahkootletski klubi v sredo, dne 10. avgusta 1938 na tradicionalni progi: Koroščeva ulica (Ljudski vrt) - Maistrova ulica - Zrinjski trg - Kolodvorska ulica - Aleksandrova cesta - cilj Trg svobode. Skupna dolžina proge 1810 m, teče 7 atletov na običajnih progah. Start točno ob 19. uri na Koroščevi ulici (pred bivšim igriščem ISSK Maribora). Kapetani moštev s svojimi tekači se morajo najkasneje ob 18.40. uri javiti vodji tekmovanja g. Starašini Gustavu, da se jih z avtobusom pelje na predaje. Za slačilnico poskrbi vsak klub sam. Nagrade: zmagovalno moštvo prejme za leto 1938 v prehodno last prehodni pokal »Mariborskega tedna« in v stalno posest spominsko plaketo. Pokal brani moštvo SK Rapid, Maribor. Drugo in tretje placirani moštvi prejmeta spominske plakete. Razdelitev nagrad je takoj po končanem teku na Trgu svobode. Pravico tekmovanja imajo: vsi verificirani in neverificirani atleti, člani mariborskih klubov, nogometni klubi, dijaška, sokolska in vojaška moštva. Prijave brez prijavnine, ki morajo vsebovati točni vrstni red tekačev in ime kapetana moštva je poslati najkasneje do 8. avgusta 1938 do 18. ure zvečer na naslov: Evgen Bergant, uradnik Putnika, Maribor, Trg svobode-grad v zapečateni kuverti s šifro: »Štafetni tek skozi Maribor M. T. 1938.« Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih Jugoslovanskega lahkootletskega saveza v Zagrebu. — Združeni mariborski lahkootletski klubi.

Spomnite se CMD!

Jože Malenšek

Pri 26 strelskem polku v svetovni vojni
(sedaj 45 jugoslovanski polk)

Prvi maršbataljon. 13. avgust, vojaštvo je bilo popolnoma opremljeno. Popoldne ob 2 pride povelje za odhod. Če te so razvrščene na dvorišče. Vse še enkrat priseže in nato »Doppelreihen rechts um — marsch«, smer proti glavnemu kolodvorju. Nič ne ve, kam nas peljejo. Šele v vlaku smo zvedeli, da pridemo v Tržič (Monfalcone) ob Jadranskem morju. Na vseh postajah so bili pripravljene oddelki rdečega križa v pomoč bolnemu vojaštvu in ranjencem. S tem vlakom je menda prepotoval marsikateri poslednjič vso slovensko domovino od severa do juga. Marsikomu je odzdravljala zadnjikrat, kakor dobra mati, ki se poslavlja od svojega ljubljene otroka.

Tržič - Monfalcone. Bataljon, katerega poveljnik je bil stotnik Hakl, zasede izpraznjeno vojašnico. Naloga bataljona je bila opazovati mejo napram Italiji, kjer so bili pravkar veliki manevri. Bataljon pa je imel tudi vsak dan vaje na Doberdobski planoti, s katere je lep razgled na sinji Jadran. Morje je bilo mirno in zapuščeno, nobena ladja ni rezala njegove gladine. S planote pa tudi vidiš vasi in mesta v Furlanski nižini, proti zahodu pa Videm in Benetke v Italiji. Vsa ta zemlja se nam je prikazala v vsej svoji lepoti, in mir je vladal po tej po-

Gospodarstvo

Posojila za obnovo vinogradov

Banska uprava objavlja v »Službenem listu« od srede naredbo o podeljevanju brezobrestnih banovinskih posojil za obnovo vinogradov. Ta sklep banske uprave je zelo važen posebno za severno Slovenijo, ki je izrazito vinorodna in kjer je že skrajni čas, da se vinske gorice obnove. Ker večina manjših vinogradnikov nima dovolj sredstev za obnovo vinogradov, jim bo banovina priskočila na pomoč.

Krediti se podeljujejo v okviru v to svrhu določenih sredstev brezobrestno. Vinogradi se imajo obnoviti po navodilih strokovnjakov načeloma le na ta način, da se za ustrezni znesek dobavijo iz banovinskih trsnic zlahne cepilneke. Posojila se morajo zemljeknjižno zavarovati. Krediti se dovoljujejo le za obnovo vinogradov v izmeri od ¼ do enega hektarja

Novi švicarski kontingenti za Jugoslavijo

Pred dobrim mesecem je bil v Bernu sklenjen nov trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Švico, ki odpravlja dosednji način poravnavanja medsebojnih obveznosti v blagovnem kliringu. Uvaja se sistem svobodnih deviz, pri katerem poravnava obe strani svoje dolgove pri švicarski Narodni banki. Kadar presega švicarski izvoz 73% uvoza iz Jugoslavije, se sestane mešana komisija, ki naj uredi medsebojno razmerje.

Važno za Jugoslavijo je, da je Švica dovolila Jugoslaviji nove kontingente za izvoz agrarnih produktov. Do nadaljnega veljajo naslednji letni kontingenti: pšenica 300.000, ječmen 100.000, koruza 400.000, fižol 3000, češplje 20.000, suhe češplje 5000, marelice in drugo sadje 1000 stotov. Zaenkrat Jugoslavija ne bo mogla izvažati v Švico jabolk, računati pa je s tem, da nam bo Bern še naknadno dovolil gotov kontingent tega sadja. Nadalje sme Jugoslavija izvažati česna 1000 čebule 1000, jajc 35.000, zaklane perutnine 12.000, pogač iz tropin 20.000, denaturirane krmilne moke 5000, hrastovega lesa 50.000, drugega listnega drevja 50.000, igličastega drevja 50.000, svilenega papirja 150 in železnih žeblicev 65 stotov, potem 1500 konj in 10.000 hl naravnega črnega vina do 13° alkohola. Brez uvoznih omejitev so suhe gobe, konzervirani paradizniki, surovi ferosilicij in sveže namizno grozdje. Nemara bo dovoljen tudi izvoz goveje živine. Letni kontingenti se odmerjajo četrtletno, eventualni preostanek se prenese na prihodnje četrtletje.

in sicer, maksimalno po 80 par za kvadratni meter. Vinogradi do 35 arov se morajo obnoviti tekom enega leta po prejetju cepilk, do 70 arov v dveh letih in do enega hektarja v treh letih. Posojilo se mora vrniti v petih letnih obrokih, počenši s šestim letom po izplačilu posojila. Če vinogradnik uporabi posojilo v druge svrhe ali če se obnova ne izvrši po danih navodilih, se mora kredit takoj v celoti vrniti. Le izjemoma se dovoljuje posojilo v denarju.

Prošnje za posojilo se predlagajo banški upravi preko okrajnih glavarstev najkasneje do 1. oktobra vsakega leta. V prošnji morajo biti navedeni vsi potrebni podatki. Vknjižba in izbris posojila gresta na breme prosilca. Kredit za dovoljevanje brezobrestnih posojil vinogradnikom doslej še ni določen. D.

V oktobru se sestane mešana jugoslovansko-švicarska komisija, ki bo odpravila morebitne težave, ki bi se pojavile v medsebojni izmeni dobrin.

g. **Da se zmanjša švicarski klirinški saldo** v prometu z Jugoslavijo, se bo v smislu novega plačilnega sporazuma med obema državama, kakor sedaj poročajo iz Beograda, odstopilo 20% od zneskov, vplačanih pri švicarski Narodni banki v poravnavo blaga, izvoženega v Jugoslavijo, posebnemu fondu za likvidacijo starih švicarskih terjatev. Teh 20% se bo poravnavalo po tečaju 10 dinarjev za švicarski frank. Nadaljnjih 25% se odstopi Narodni banki, tudi po uradnem tečaju 14.50 dinarjev, ostalih 55% pa se lahko prodaja na borzi po svobodnem tečaju. Na ta način se bo celotni dolg v frankih poravnaval nekako po 10.55 dinarjev za frank.

g. **Dunajski svinjski trg.** Ta teden je bilo pripeljanih 9221 svinj, od teh 2427 iz Jugoslavije. Cene so bile za prvovrstne pitane svinje 1.01—1.03, pitane stare 0.97, kmetske 1.02—1.06, angleške križane 1.02 do 1.06, romunske banatske 1.07—1.10, stare srbske 1.02—1.06, mesnate svinje, težke 1.02—1.05 in lahke 1.05—1.10 mark za kilogram žive teže. Pitane svinje so se v enem tednu podražile za 3—5, stare za 5 in stare srbske za 2 peniga, ostale vrste so ostale v ceni nespremenjene. Prodane so bile vse svinje.

g. **Nemško-jugoslovanska izmena blaga.** Pravkar je izšla polletna bilanca zunanje trgovine Nemčije, v kateri so zlasti za nas zanimive številke, ki se tičejo Jugoslavije. Nemčija je v prvem polletju t. l. uvozila blaga za 2697 milijonov mark, izvoz pa je znašal 2583 mi-

lijonov mark. Trgovinska bilanca je torej pasivna za 114 milijonov. Izvoz Nemčije v Jugoslavijo je narastel, uvoz pa je nazadoval, ker Beograd zavira izvoz v Nemčijo, da se čimprej likvidira klirinški saldo v korist Jugoslavije. V prvem polletju je bila Jugoslavija udeležena na nemški zunanji trgovini z 2.6% lani pa z 1.9%.

g. **Monopolizacija živine in mesa v Italiji.** Italijanska vlada je poverila družbi »Società Anonima per l'Importazione Bestiane«, ki je doslej le regulirala cene, ves uvoz živine in mesa v Italijo. Družba bo kupovala blago v inozemstvu kolikor mogoče ugodno, prodajala pa ga bo po cenah, ki konvenirajo poljedelcem.

g. **Amerika pospešuje izvoz na Balkan.** Trgovinsko ministrstvo Zedinjenih držav je naročilo merodajnim ustanovam, naj posveti vso pozornost manjšim državam v Evropi, v prvi vrsti Balkanu, ker se da tam blago lažje placirati kakor v velikih državah. Napeti je vse sile, da se izvoz ameriškega blaga na Balkan kolikor mogoče poveča.

g. **Stanje koroze** je letos v Evropi zelo povoljno in bo žetev predvidoma obilna. Vsled suše je nepovoljno stanje na Bolgarskem in v nekaterih delih Rumunije. Zelo se je koroza popravila v Ameriki, kjer je zadnje dni precej deževalo. Zaradi povoljnih izgledov za žetev so cene korozi, ki so bile zadnje tedne zelo čvrste, nekoliko popustile.

Sokolstvo

Koliko je sokolstva?

Članstva je 278.941; od tega števila je 126.235 članov, 45.583 članic in 127.124 naraščajnikov in dece. Telovadcev je 27.344, telovadkinj 7415, naraščajnikov, ki telovadijo, je 26.390, ter še 50.001 otrok moškega spola in 40.461 ženskega; skupno torej 162.833 telovadcev in telovadkinj. Včlanjeni so v 2231 telovadnih enotah, od katerih je 843 društev in 1388 čet.

Sokolskih domov je 293, še nedograjenih 29; letnih telovadišč pa 359. Voditeljev ima savez 4320, voditeljic 1680.

Šah

š. **Po desetem kolu nemškega šahovskega prvenstva** vodi Eliskases z 8½ točkami. Sledijo mu Kieninger 7½, Koch 6½, Herrmann 6, Kranski in Richter po 5½, Becker, Engels in Kohler po 5, Reilstab 4½ itd.

š. **Po dvanajstem kolu nemškega prvenstva** je stanje naslednje: Eliskases 10 točk, Kieninger 9½, Koch 7½, Michel 7 (2), Kohler in Engels 6½, prof. Becker 6 itd.

imela vsa avstrijska armada največji respekt in torej ni čuda, da je zlezal tudi ekscelenci v noge. »Das haben wir gut gemacht, nun haben wir die Russen getauscht« (To smo dobro napravili, da smo Ruse prevarili), se je izrazil pred zbranim oficirskim zborom. Po teh besedah pa je pristopil generalni major Schmid in rekel: »Exelenz, treten sie ab, sie werden die Division nicht mehr kommandieren« (Ekselencia, odstopite, vi ne boste več poveljevali diviziji). Po tem dogodku je ekscelencia odstopila in v svetovni vojni je ni bilo več na spregled. Polk je bil po prihodu prvega in drugega maršbataljona spet spopolnjen. Imel je spet 2500 mož. Isto so je zgodilo tudi z drugimi polki. Rusi so prav takrat prvič oblegali trdnjavo Přemysl. Posadki te trdnjave je bilo treba iti na pomoč. Radi tega se je pričela zopet ofenziva. Po blatnih in razmočenih cestah so se pomikale kolone naprej brez prestanka. Od daleč se je čulo grmenje topov. Vojaštvo pa si je šušljalo: »O, zopet »forikamo«, da nas bodo Rusi spet pošteno naklestili. Ko bi le bilo že vsega enkrat konec.« V deževni noči od 8. na 9. okt. je prišel polk okoli 12 ure v neko vas blizu Kašćic v Galiciji, da tam prenoči. Zvedelo se je tudi, da so Rusi v neposredni bližini in da bo drugi dan prišlo do spopada.

9. oktober: Polk se razvije ob 8. uri v strelce preko polja in travnikov v smeri proti Kašćicam. Okoli pol devete ure so začeli padati prvi strelci, vmes pa se je

že oglašalo tudi topništvo, posebno rusko, ki je bilo v premoči in je streljalo zelo precizno. Bojni ples se je zopet pričel na celi črti. Rusi so se umaknili preko reke San in se tam zakopali. Ob reki je postavil polk svoje prednje straže. Tu je za enkrat obtičala vsa avstrijska ofenziva. Rusi so obsevali vse obrežje vsako noč z veliki mi reflektorji, da se tudi ponoči ni mogel nobeden Avstrijec ganiti. Polk je ležal tu dva dni, dokler ni bil zamenjan po 73. pehotnemu polku. Cesta na Přemysl je bila presta, in celotna 22. divizija je bila dirgirana na Nove Mzasto, kjer se je pričela dne 13. oktobra velika bitka za posest trdnjav. Med vojaštvom, ki je bilo popolnoma sestradano in izčrpano, — vojaških kuhinj ni bilo namreč cele dneve na spregled — so se pojavile različne bolezni, kole- ra, legar in griža. Videl si takrat za vsakim grmom, na polju in ob cesti vojake, ki so opravljali tam svojo potrebo. Brigadir, generalni major Nemeček, ki je gledal te prizore, se je izrazil v svoji nadutosti: »Die Schweinkerle fressen zuviel, deshalb sch... sie auch überall!« »Prasice žrejo preveč, zato pa opravljajo svojo potrebo povsod.« Vojaštvo je dalo temu generalu ime »Krvavi pes«.

(Dalje.)

Podprimo nabiralno akcijo za gradnjo doma matičnega Sokola

